

LIFE BEAVER

Poznavanje in percepcija programa v Sloveniji in na Hrvaškem

Poročilo raziskave

Ljubljana, 3.1.2022

VALICON d.o.o.

Matej Mrevlje

matej.mrevlje@valicon.net

+386 (0)41 863 047

LUTRA, Inštitut za ohranjanje naravne dediščine

Lea Likozar

lea@lutra.si

+386 (0)30 315 104

Datum:
3.1.2022

Koda projekta:
LUA102

IZJAVA O VAROVANJU OSEBNIH PODATKOV ANKETIRANCEV

Družba Valicon je v skladu s kodeksom ESOMAR in AAPOR zavezana k varovanju osebnih podatkov anketirancev. Valicon tako v vseh pogledih preprečuje, da bi bilo mogoče prepoznati identiteto anketirancev. Vse spremenljivke oziroma polja, ki bi lahko neposredno kazala na identiteto anketiranca, so iz podatkovnih baz in poročil odstranjena. Prav tako so odgovori anketirancev fizično ločeni od podatkov anketirancev. Vsak poskus namerne identifikacije anketiranca ali razkritje identitete anketiranca s strani naročnika ali družbe Valicon pomeni kršitev zgoraj omenjenih kodeksov.

Metodologija

Metoda zbiranja podatkov

spletno anketiranje CAWI (Computer Assisted Web Interviewing) med člani Valiconovega spletnega panela JazVem.si (Slovenija) ter JaZnam.hr (Hrvaška)

Vzorec

splošna populacija v izbranih območjih

Vzorčni okvir

oseba stara med 15 do 75 let

Reprezentativnost vzorca

spol, starost, izobrazba in regija

Izbrana območja

Slovenija (9 statističnih regij): Gorenjska, Pomurska, Podravska, Spodnjeposavska, Jugovzhodna Slovenija, Zasavska, Osrednjeslovenska, Savinjska ter Koroška
Hrvaška (kontinentalno območje - 8 županij): Medžimurska, Varaždinska, Koprivniško-križevska, Bjelovarsko-bilogorska, Zagrebška, Siško-moslavška, Krapinsko-zagorska in Karlovska, Osješko-baranjska

Čas zbiranja podatkov

Slovenija: med 8. in 14. novembrom 2021
Hrvaška: med 13. in 20. decembrom 2021

Velikost vzorca

Slovenija: n=515
Hrvaška: n=502

Opis vzorca – Slovenija

		n	%
SKUPAJ		515	100 %
Spol	moški	263	51%
	ženski	252	49%
Starost	15 do 25 let	52	10%
	26 do 35 let	86	17%
	36 do 45 let	116	22%
	46 do 55 let	105	20%
	56 do 65 let	47	9%
	66 do 75 let	108	21%
Delovna aktivnost	zaposleni	291	56%
	nezaposleni	33	6%
	upokojenci	139	27%
	šolajoči (OŠ, dijaki, študenti)	48	9%
	n/a	5	1%
Izobrazba	osnovna/ poklicna šola	110	21%
	štiriletna srednja šola	279	54%
	višja, visoka šola ali več	124	24%
	n/a	2	0,5%
Število članov gospodinjstva	1 ali 2	201	39%
	3 ali 4	250	49%
	5 ali več	57	11%
	n/a	7	1%

		n	%
SKUPAJ		515	100 %
Osebni dohodek	do 365 EUR	40	8%
	nad 365 EUR do 730 EUR	68	13%
	nad 730 EUR do 1100 EUR	169	33%
	nad 1100 EUR do 1460 EUR	81	16%
	nad 1460 EUR	69	13%
	n/a	88	17%
Dohodki gospodinjstva	do vključno 730 EUR	23	5%
	nad 730 EUR do 1460 EUR	96	19%
	nad 1460 EUR do 2200 EUR	129	25%
	nad 2200 EUR do 2900 EUR	83	16%
	nad 2900 EUR	76	15%
	ni podatka	108	21%
Tip naselja	urbano	278	54%
	neurbano	237	46%
Regija	Pomurska	33	6%
	Podravska	94	18%
	Koroška	20	4%
	Savinjska	74	14%
	Zasavska	16	3%
	Posavska	22	4%
	Jugovzhodna Slovenija	41	8%
	Osrednjeslovenska	156	30%
	Gorenjska	58	11%

Opis vzorca – Hrvaška

		n	%
SKUPAJ		502	100 %
Spol	moški	252	50%
	ženski	250	50%
Starost	15 do 25 let	69	14%
	26 do 35 let	86	17%
	36 do 45 let	92	18%
	46 do 55 let	93	18%
	56 do 65 let	138	27%
	66 do 75 let	25	5%
Delovna aktivnost	zaposleni	298	59%
	nezaposleni	44	9%
	upokojenci	104	21%
	šolajoči (OŠ, dijaki, študenti)	46	9%
	n/a	10	2%
Izobrazba	osnovna/ poklicna šola	93	19%
	štiriletna srednja šola	306	61%
	višja, visoka šola ali več	103	21%
Število članov gospodinjstva	1 ali 2	157	31%
	3 ali 4	245	49%
	5 ali več	100	20%

		n	%
SKUPAJ		502	100 %
Osebni dohodek	do 2.000 HRK	59	12%
	2.001 - 4.000 HRK	76	15%
	4.001 - 6.000 HRK	116	23%
	6.001 - 8.000 HRK	86	17%
	nad 8.001 HRK	89	18%
	n/a	77	15%
Dohodki gospodinjstva	do 4.000 HRK	32	6%
	4.001 - 6.000 HRK	60	12%
	6.001 - 8.000 HRK	62	12%
	8.001 - 11.000 HRK	108	22%
	nad 11.001 HRK	157	32%
	DK/NA	78	16%
Tip naselja	urbano	272	55%
	neurbano	220	45%
Regija	Zagrebačka	108	22%
	Krapinsko-zagorska	44	9%
	Sisačko-moslavačka	49	10%
	Karlovačka	39	8%
	Varaždinska	58	12%
	Koprivničko-križevačka	36	7%
	Bjelovarsko-bilogorska	36	7%
	Osječko-baranjska	94	19%
	Međimurska	37	7%

Povzetki in ugotovitve

Povzetki in ugotovitve

- Pri ozaveščenosti glede življenja bobrov so imeli anketiranci v obeh državah največ težav pri opredelitvi, ali bobre h gradnji jezov vzpodbudi zvok tekoče vode. Več kot polovica anketirancev se ni mogla opredeliti ali ta trditev drži ali ne. Sledi trditev o tem, da bobrove zajezitve zadržujejo vodo in zmanjšujejo nevarnost poplav. **Med anketiranci v Sloveniji je bilo zaznati višji delež nezaveščenih glede prehranjevanja bobrov z ribami ter o tem ali je bil bober na ozemlju že izumrla vrsta.**
- Večina anketirancev meni, da je sta **bobrišče in jez zavarovani strukturi, ki se ju ne sme nikoli odstranjevati**. Sledijo pa anketiranci, ki menijo, da je odstranjevanje možno pod pogoji pridobitve dovoljenja od pristojnega državnega organa. V Sloveniji je v primerjavi s Hrvaško nekoliko višji delež tistih anketirancev, ki se pri vprašanju niso mogli opredeliti.
- Tako v Sloveniji kot tudi na Hrvaškem je **več kot 70% anketirancev ocenilo, da so njihovi občutki ob misli na bobra vsaj do neke mere prijetni.**
- Tako v Sloveniji kot tudi na Hrvaškem je večina anketirancev ocenila, da so **bobri bolj koristni**.
- Anketiranci iz Slovenije in Hrvaške delijo svoje menjanje glede bobrov; oboji so mnenja, da bi bili **veseli, če bi lahko videli bobra, ki je pomemben sestavni del naravnega ekosistema in ima pravico do obstoja ne glede na povzročeno škodo. Menijo, da bi morali ljudje dopuščati bobrove dejavnosti, pomembno, je da bobri obstajajo in se jih ne bi smelo pobijati, so pa tudi mnenja, da je treba populacijo bobrov aktivno upravljati.**
- Tako v Sloveniji kot tudi na Hrvaškem je večina anketirancev mnenja, da bi morala velikost populacije bobrov v državi ostati enaka, je pa značilno večji delež tistih, ki menijo, da bi se populacija morala povečati kot pa tistih, ki menijo, da bi se morala populacija bobrov zmanjšati.

Povzetki in ugotovitve

- Anketiranci iz obeh držav v veliki večini **niso zaskrbljeni zaradi prisotnosti bobrov** – največji delež zaskrbljenih (manj kot desetina) je v obeh državah zaradi možnosti poplav ter zaradi potencialne škode na zemljiščih.
- Kot problem bobrovih aktivnosti so anketiranci v največji meri (več kot 30%) izpostavljali **zamašene vodne prepuste, poplavljenе hiše ali drugi objekti** ter **poplavljeni pridelki ali polja**.
- Glede na stališče anketirancev do prisotnosti bobrov na njihovem zemljišču lahko v obeh državah identificiramo tri skupine; **Naklonjeni** predstavljajo 47% vseh anketirancev v Sloveniji ter 51% vseh anketirancev na Hrvaškem. **Nenaklonjenih** je 36% v Sloveniji ter 37% na Hrvaškem. Najmanjši delež anketirancev v obeh državah so **indiferentni**, torej tisti, ki so glede prisotnosti bobrov neopredeljeni oziroma jim je vseeno. Teh je 16% v Sloveniji ter 12% na Hrvaškem.
- Anketiranci v obeh državah so se jasno opredelili glede (ne)sprejemljivosti ukrepov ob morebitni pojavi bobrov na njihovem območju; najbolj sprejemljiva ukrepa sta **izobraževanje** ter **načrtna uporaba bobrov** za upravljanje z obvodnimi habitatami. Ukrepi, ki so še vedno v večji meri sprejemljivi kot ne pa so **upravljanje z vodno gladino** ter **sodelovanje z nevladnimi organizacijami**. Anketiranci v Sloveniji so med te ukrepe uvrstili še **zaščito dreves**. **Grobi posegi kot so recimo pregon, odstranitev, ulov in usmrnitev bobrov ali pa onemogočen dostop so za anketirance v večji meri nesprejemljivi**.
- Tako v Sloveniji kot tudi na Hrvaškem je večina anketirancev mnenja, da je odgovornost za reševanja morebitnih konfliktov z bobri na strani pristojnega ministrstva (za okolje).

Povzetki in ugotovitve

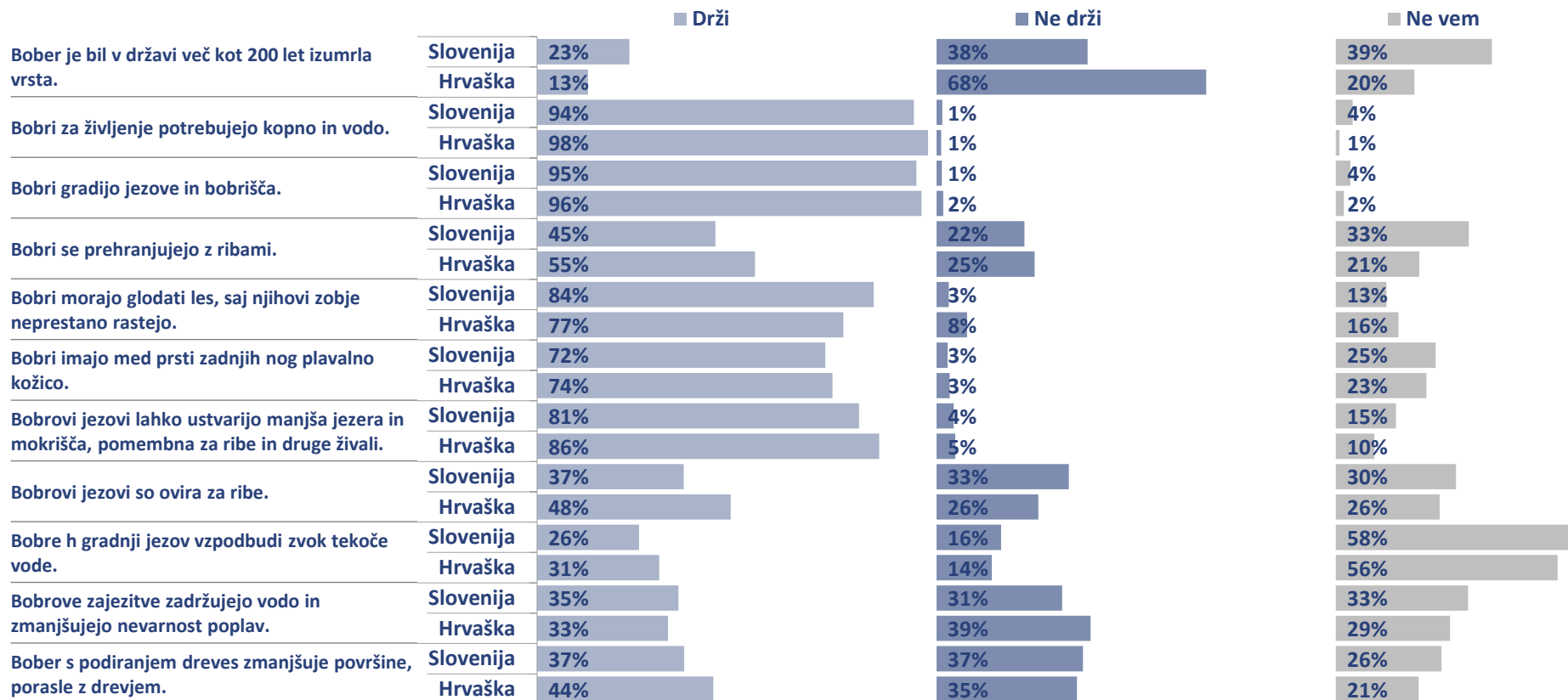
- **Strokovni pristop** tako v obliki zasaditev dreves kot tudi predstavitvi ukrepov je po mnenju anketirancev v Sloveniji **najbolj učinkovit pristop za prepričevanje javnosti glede sobivanja z bobri**. Anketiranci na Hrvaškem so v največji meri izpostavili **konkretne aktivnosti** kot sta dovoz hrane ter strokovna zasaditev dreves ter tudi **finančni vidik** tako v obliki povračil za nastalo škodo kot tudi financiranje projektov.
- Približno **60% anketirancev je tako v Sloveniji kot tudi na Hrvaškem navedlo, da jih zanima več informacij o bobrih**, v največji meri pa jih zanimajo **splošne informacije** o življenju bobrov ter informacije o **vplivu bobra na ekosisteme** in druge vrste.
- **Projekt Life Beaver je v približno enaki meri prepoznaven tako v Sloveniji kot tudi na Hrvaškem**. V Sloveniji je 8% anketirancev navedlo, da so že slišali za projekt Life Beaver, na Hrvaškem pa je bilo takih anketirancev 7%.

Poznavanje ter odnos do bobrov

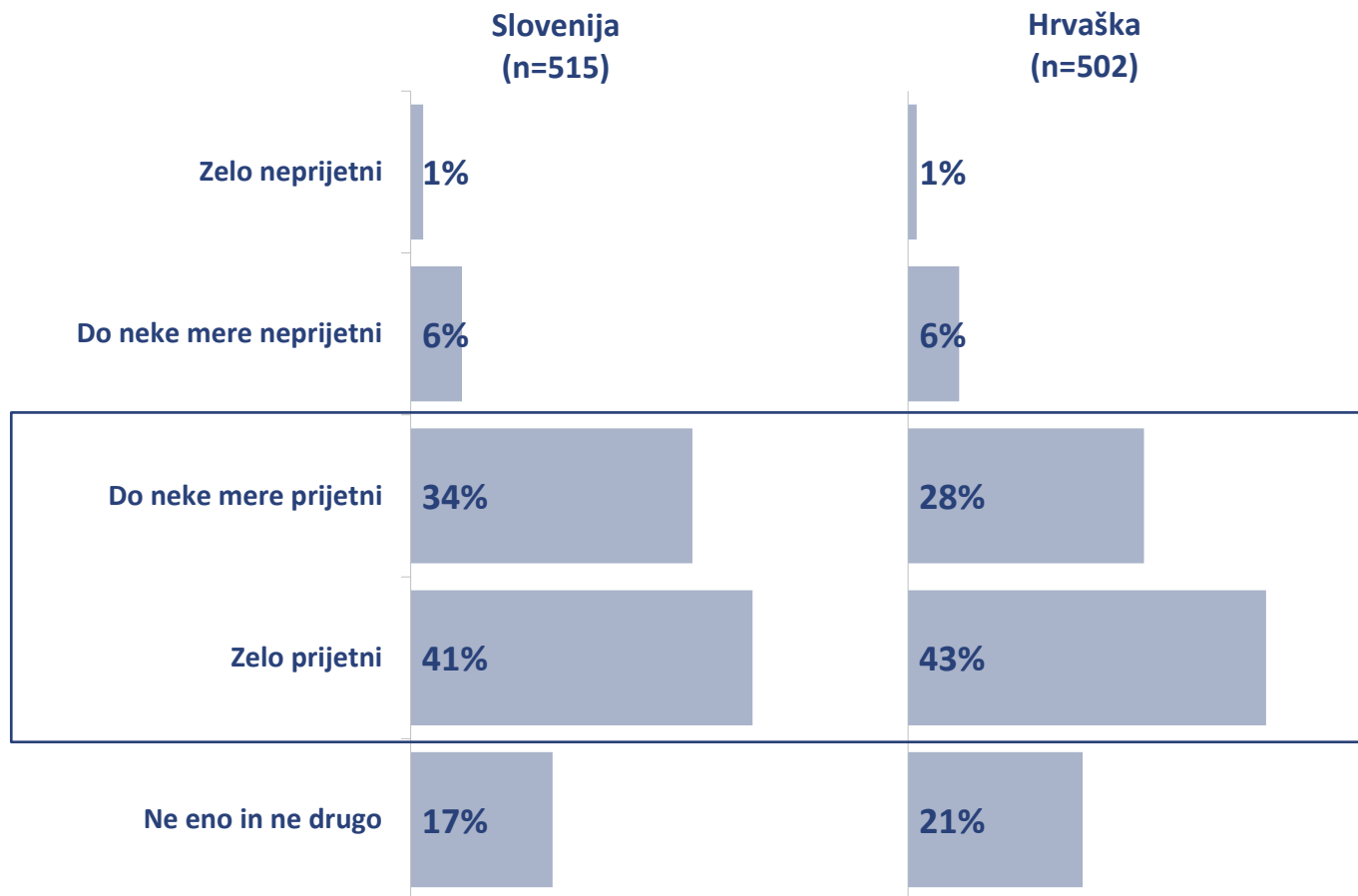

Ozaveščenost glede vloge bobra v okolju

n=515 (SLO)
n=502 (HRV)

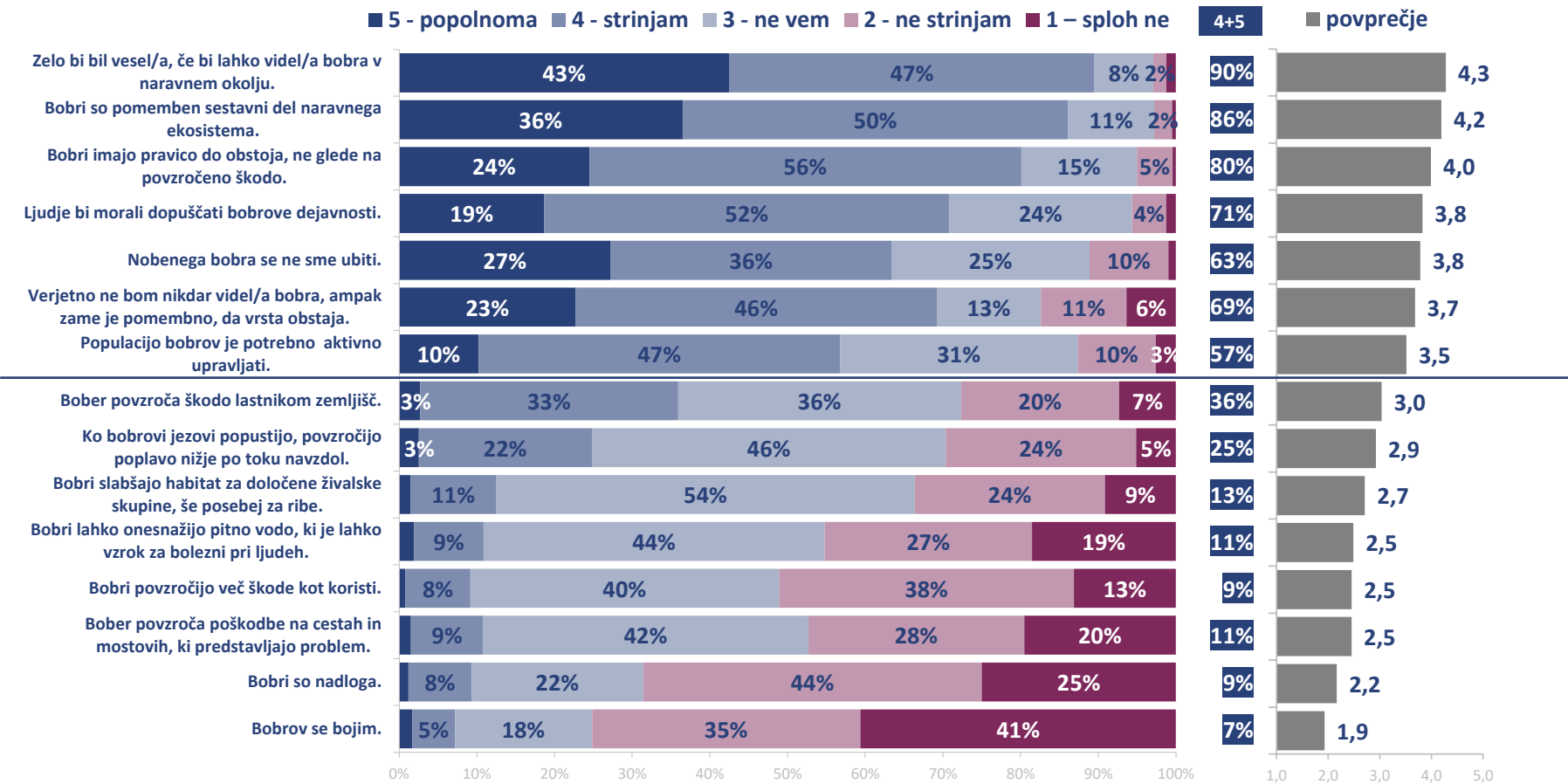

Spodaj je naštetih nekaj trditev, vas pa prosimo, da pri vsaki trditvi označite, ali po vašem mnenju drži oziroma ne drži.

Tako v Sloveniji kot tudi na Hrvaškem je več kot 70% anketirancev ocenilo, da so njihovi občutki ob misli na bobra vsaj do neke mere prijetni.

Kakšni so vaši občutki, ko pomislite na bobra?

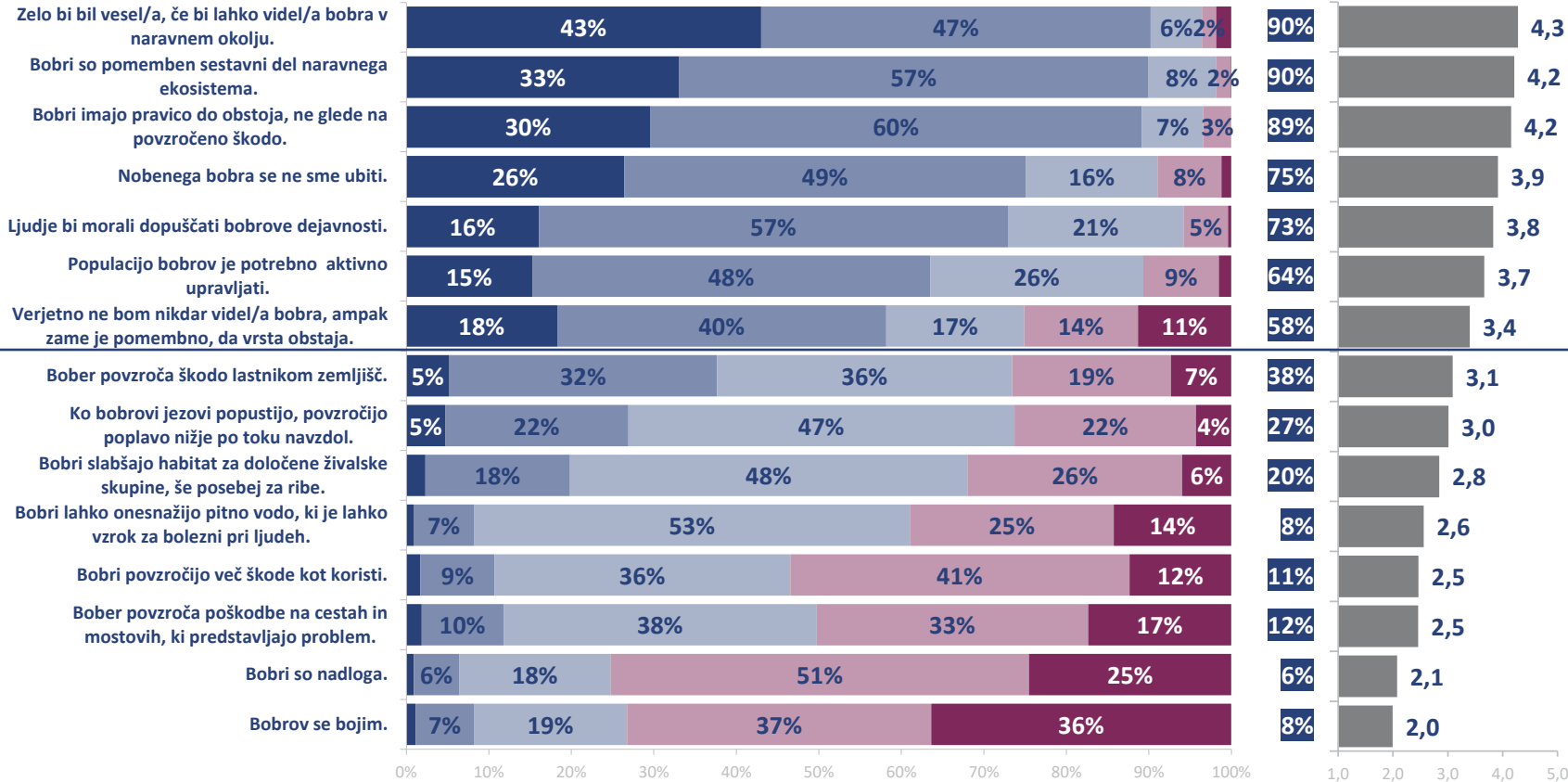

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami? Prosimo, ocenite na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam).

■ 5 - popolnoma ■ 4 - strinjam ■ 3 - ne vem ■ 2 - ne strinjam ■ 1 – sploh ne

4+5

■ povprečje

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami? Prosimo, ocenite na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam).

Splošna stališča o bobrih – primerjava med državama

n=515 (SLO)
n=502 (HRV)

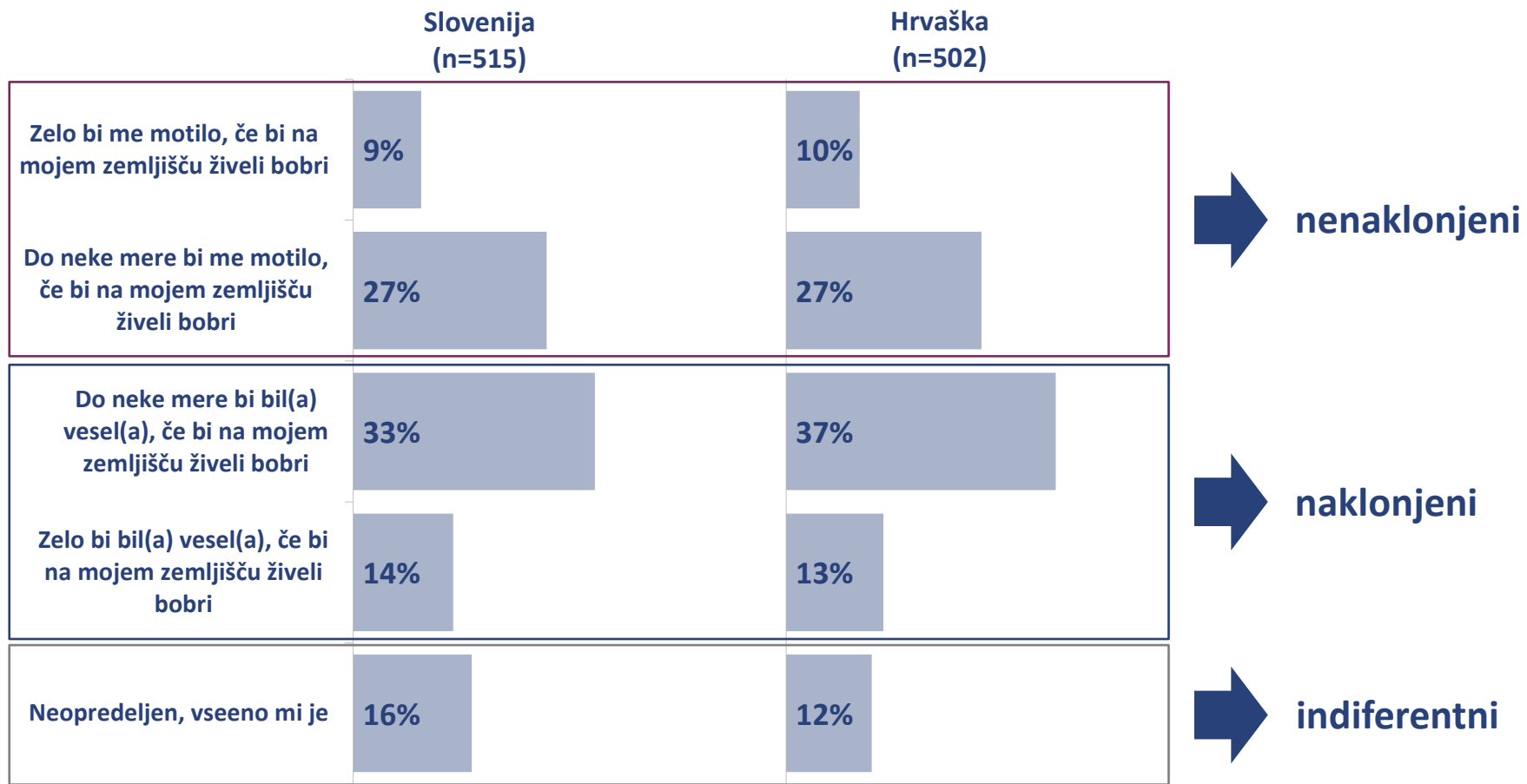

V kolikšni meri se strinjate z naslednjimi trditvami? Prosimo, ocenite na lestvici od 1 (sploh se ne strinjam) do 5 (popolnoma se strinjam).

Prisotnost bobra na zemljišču

Stališče glede prisotnosti bobrov na zemljišču

Kakšno je vaše stališče do tega, da bi na vašem zemljišču živeli bobri? Prosimo, upoštevajte vse vrste zemljišč, tudi obdelovalne površine (vrtovi), ki jih imate v najemu.

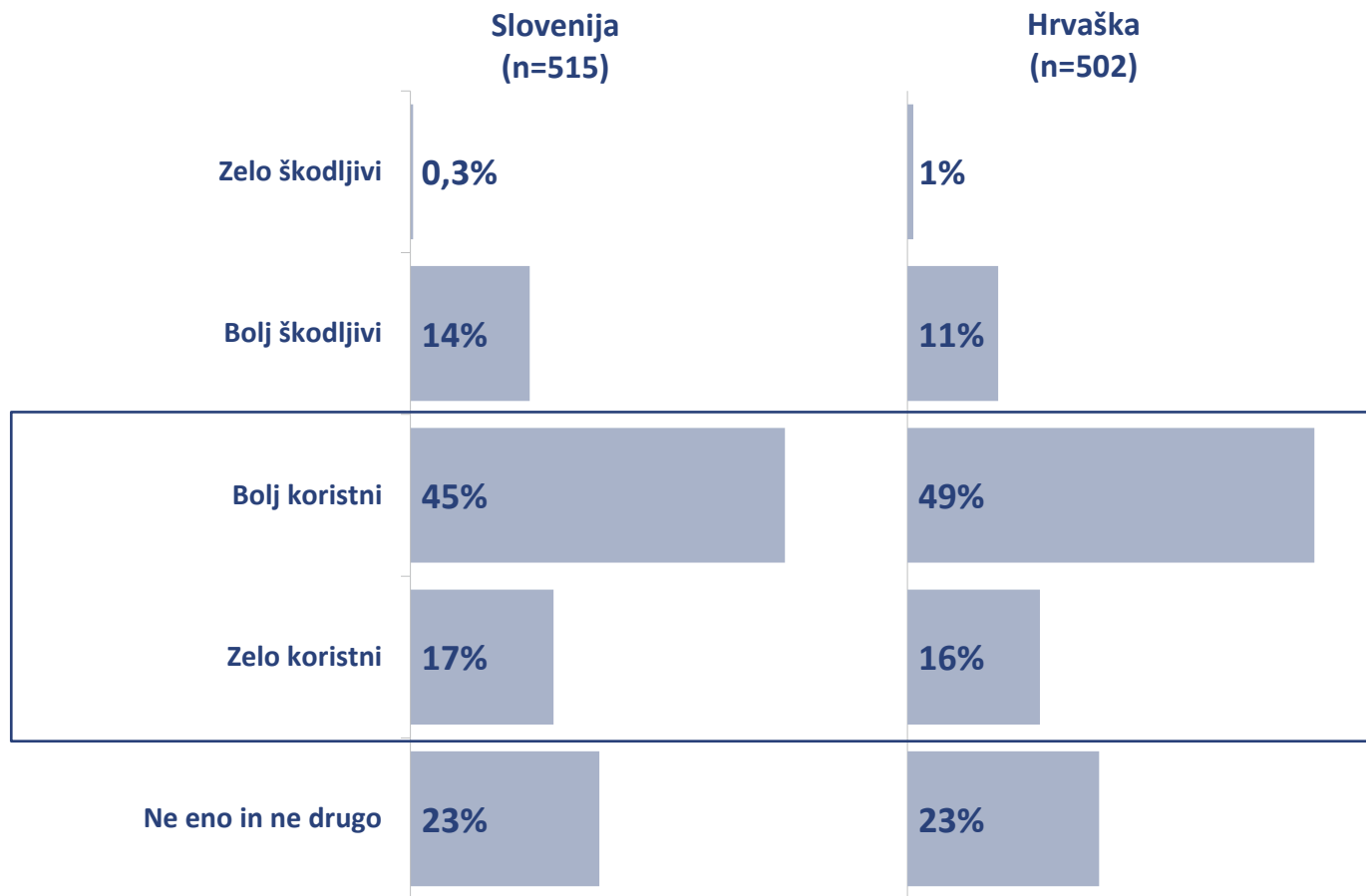
	Slovenija	Hrvaška
Nenankoljnjeni	<ul style="list-style-type: none"> • 36% • Pomurska, Posavska in Dolenjska regija • Ženske 	<ul style="list-style-type: none"> • 37% • 46 do 55 let • V prostem času vrtnarijo
Naklonjeni	<ul style="list-style-type: none"> • 47% • Zasavska regija • Moški 	<ul style="list-style-type: none"> • 51% • 15 do 25 ali 66 do 75 let
Indiferentni	<ul style="list-style-type: none"> • 16% • Gorenjska regija • Ženske 	<ul style="list-style-type: none"> • 12% • 26 do 35 let

V tabeli je izpisan delež, ki ga posamezen segment predstavlja v populaciji ter izstopajoče sociodemografske karakteristike

Bobrove aktivnosti in posledice

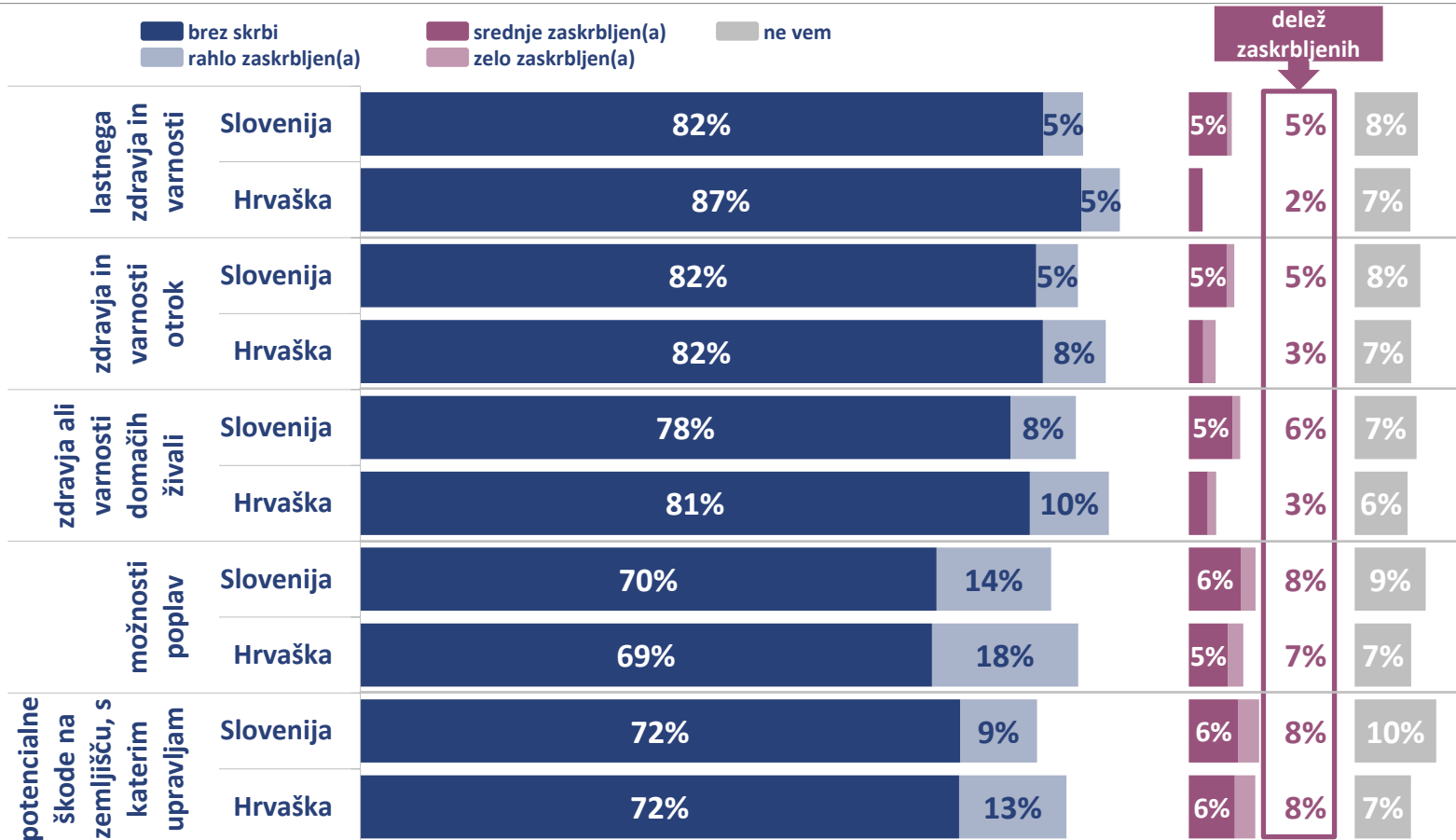
Stališče glede škodljivosti oziroma koristnosti bobrov

Tako v Sloveniji kot tudi na Hrvaškem je večina anketirancev ocenila, da so bobri bolj koristni.

Ali so po vašem mnenju bobri ...

Zaskrbljenost prebivalcev zaradi prisotnosti bobrov

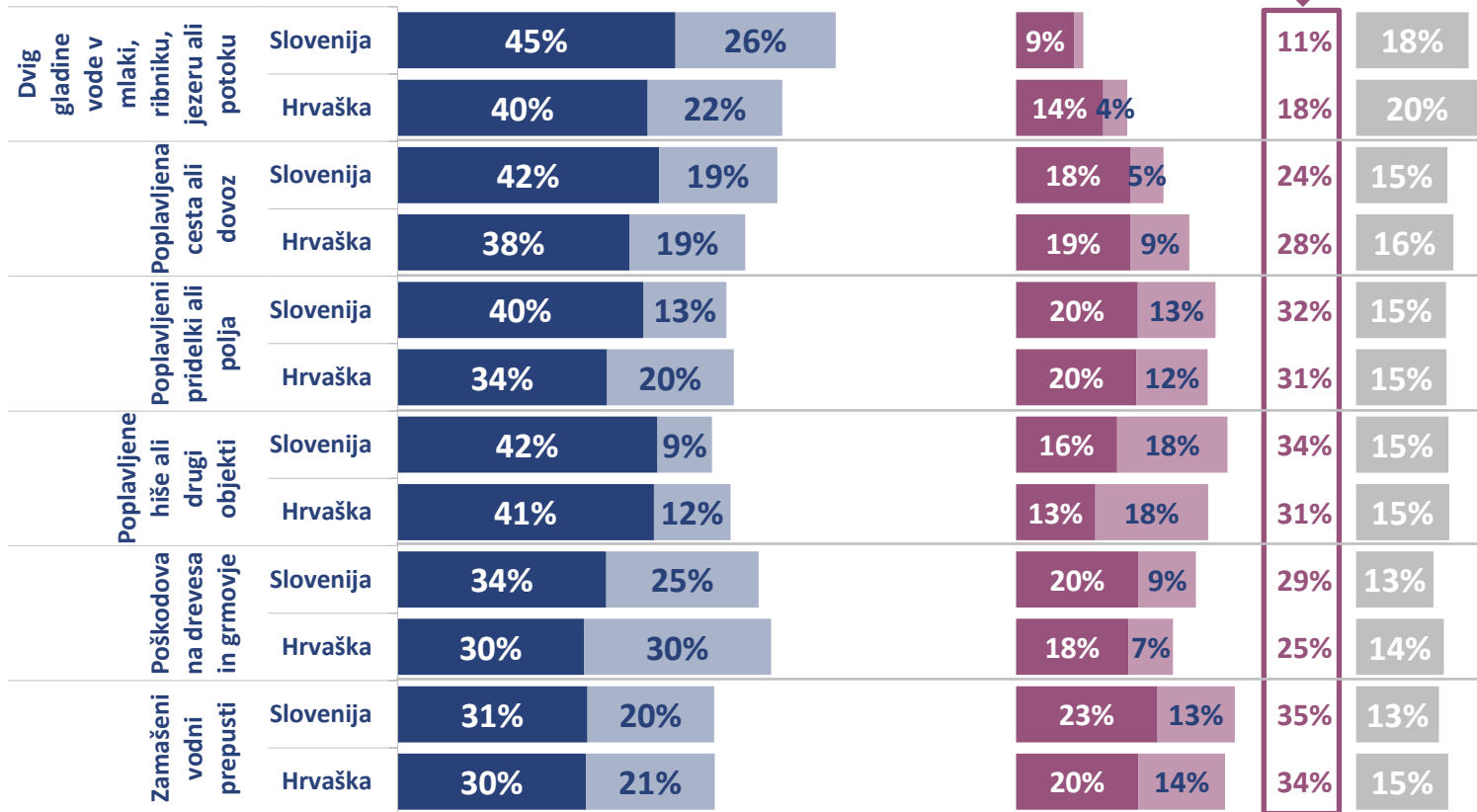
delež zaskrbljenih

Ali ste trenutno oziroma bili kadarkoli v preteklosti zaskrbljeni zaradi prisotnosti bobrov v vaši okolici zaradi:

Percepcija morebitnih posledic bobrovih aktivnosti

ni problema
 manjši problem
 je problem
 resen problem
 ne vem

delež "je (resen) problem"

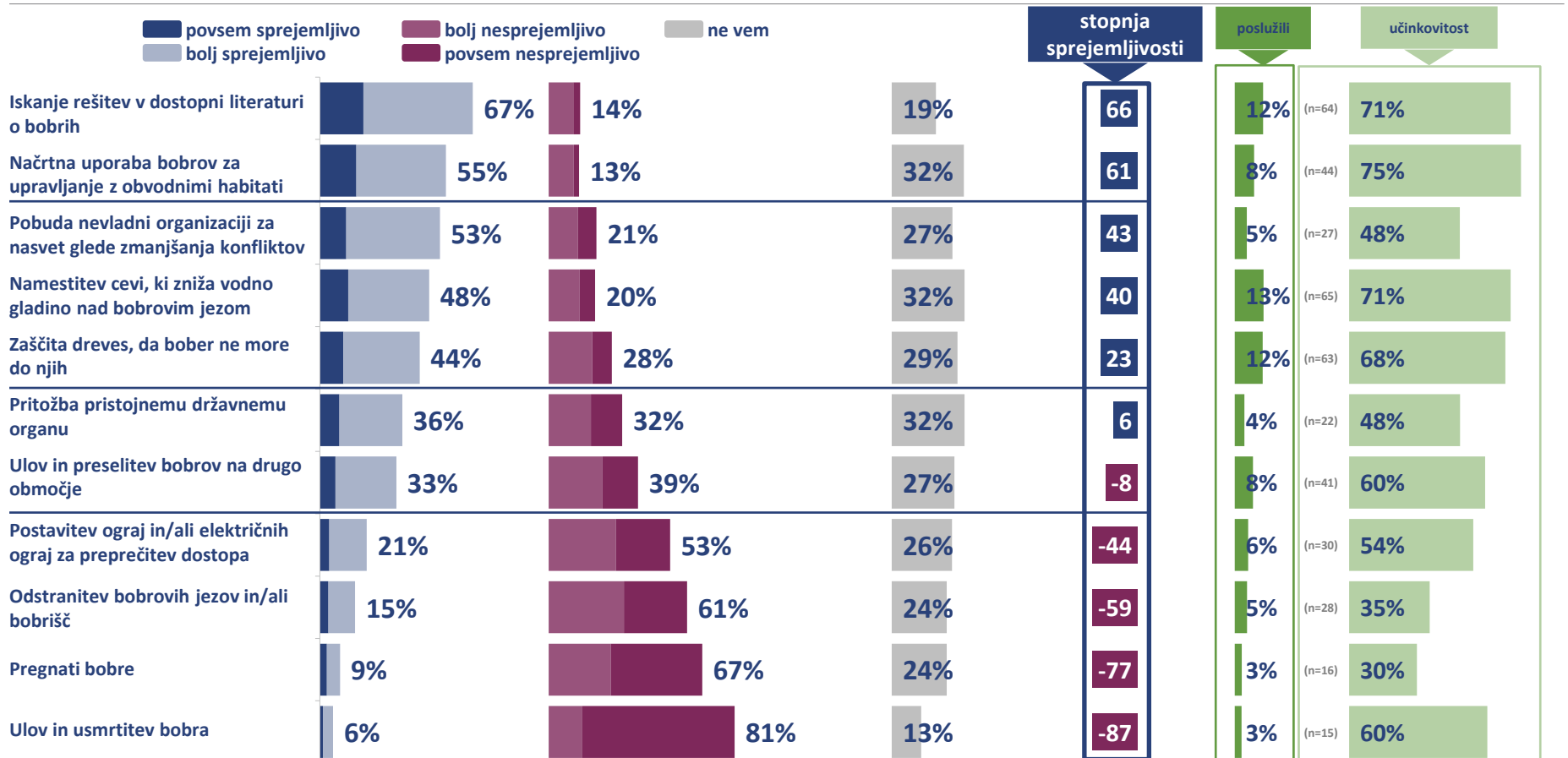
Kako bi ocenili resnost morebitnih posledic bobrovih dejavnosti v vaši okolici?

Ukrepi v povezavi z bobri

Percepcija ukrepov zaradi prisotnosti bobrov – Slovenija

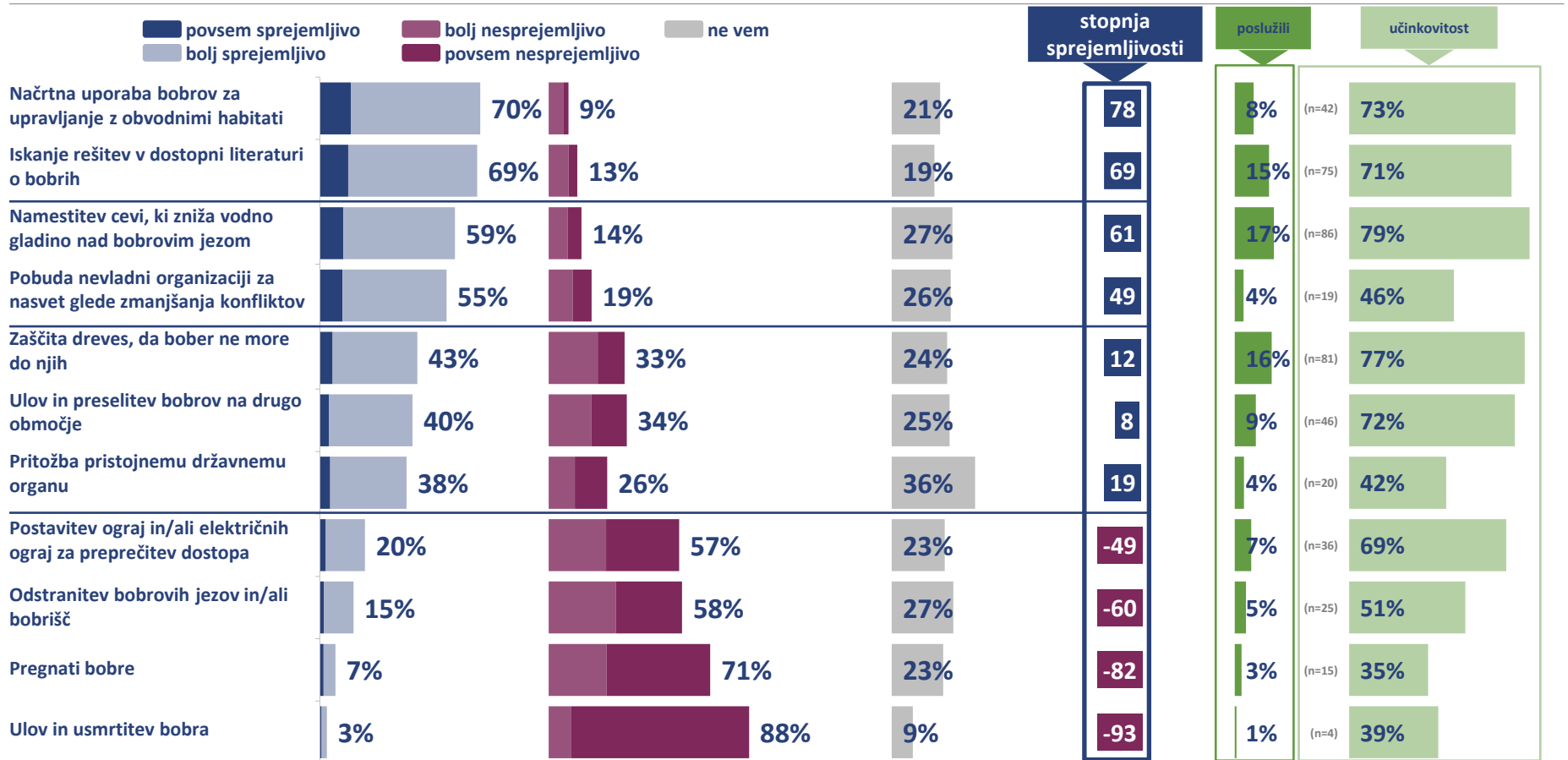
n=515

Predstavljajte si, da se na vašem območju pojavijo bobri. Kako sprejemljivi bi bili za vas spodaj našteti ukrepi, če bi se bobri pojavljali na vašem območju? Kako sprejemljiv je ukrep? Ali ste se katerega od spodnjih ukrepov v preteklosti že poslužili? Ali je bil ukrep učinkovit?

Percepcija ukrepov zaradi prisotnosti bobrov – Hrvaška

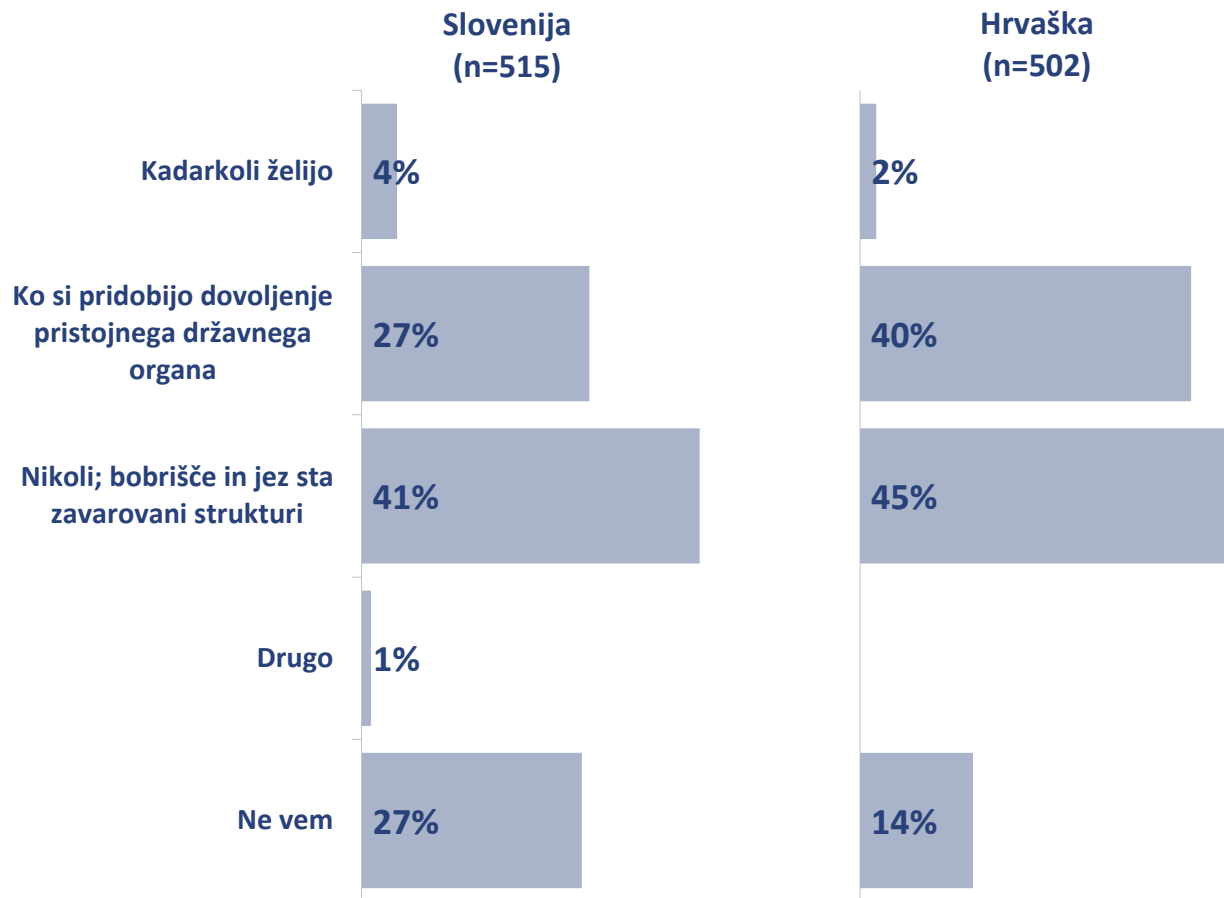
n=502

Predstavljajte si, da se na vašem območju pojavijo bobri. Kako sprejemljivi bi bili za vas spodaj našteti ukrepi, če bi se bobri pojavljali na vašem območju? Kako sprejemljiv je ukrep? Ali ste se katerega od spodnjih ukrepov v preteklosti že poslužili? Ali je bil ukrep učinkovit?

Odstranjevanje bobrišč ali bobrovih jezov z zemljišč

n=515 (SLO)
n=502 (HRV)

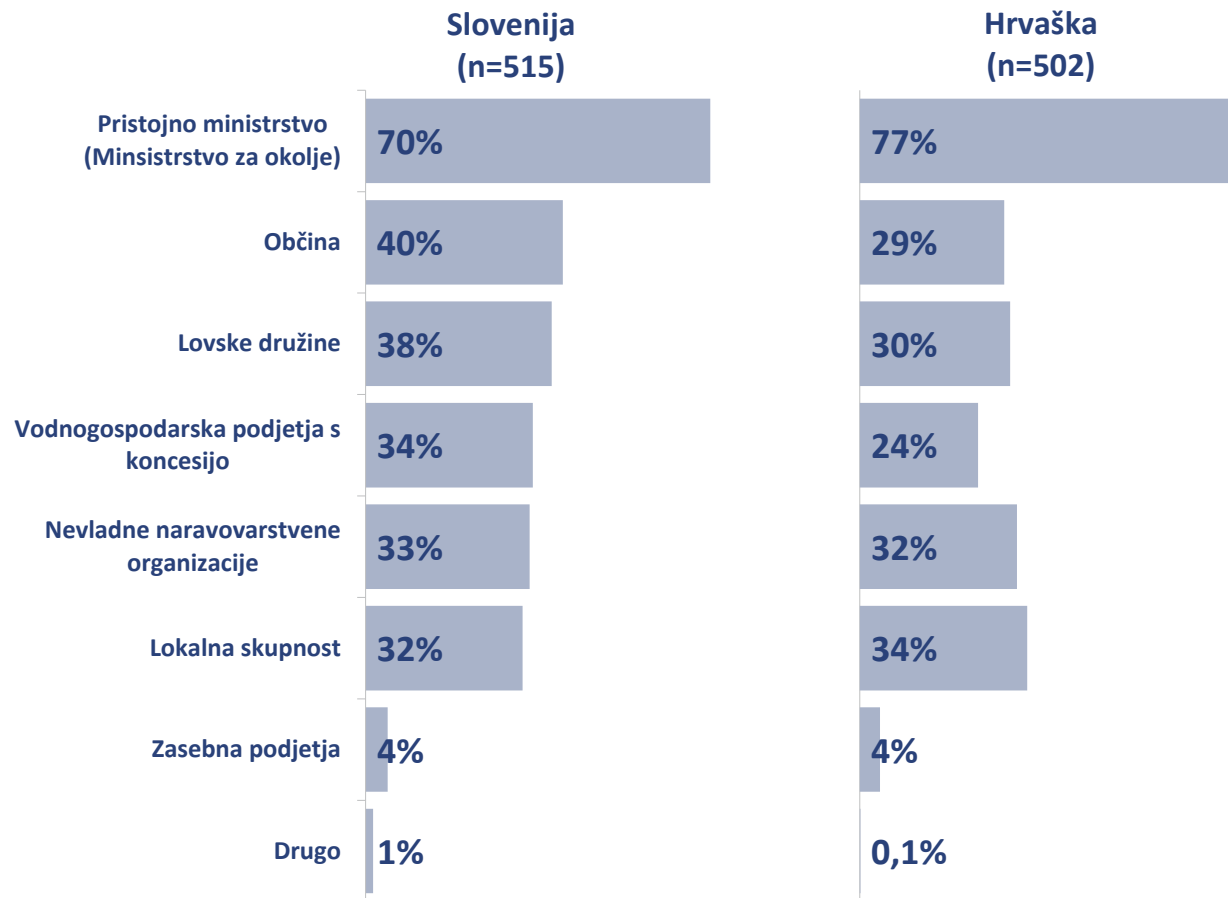

Večina anketirancev meni, da je sta bobrišče in jez zavarovani strukturi, ki se ju ne sme nikoli odstranjevati. Sledijo pa anketiranci, ki menijo, da je odstranjevanje možno pod pogoji pridobitve dovoljenja od pristojnega državnega organa. V Sloveniji je v primerjavi s Hrvaško nekoliko višji delež tistih anketirancev, ki se pri vprašanju niso mogli opredeliti.

Pod katerimi pogoji po vašem mnenju lahko lastniki zasebnih zemljišč odstranijo bobrišče ali bobrov jez?

Odgovornost za reševanje konfliktov z bobri

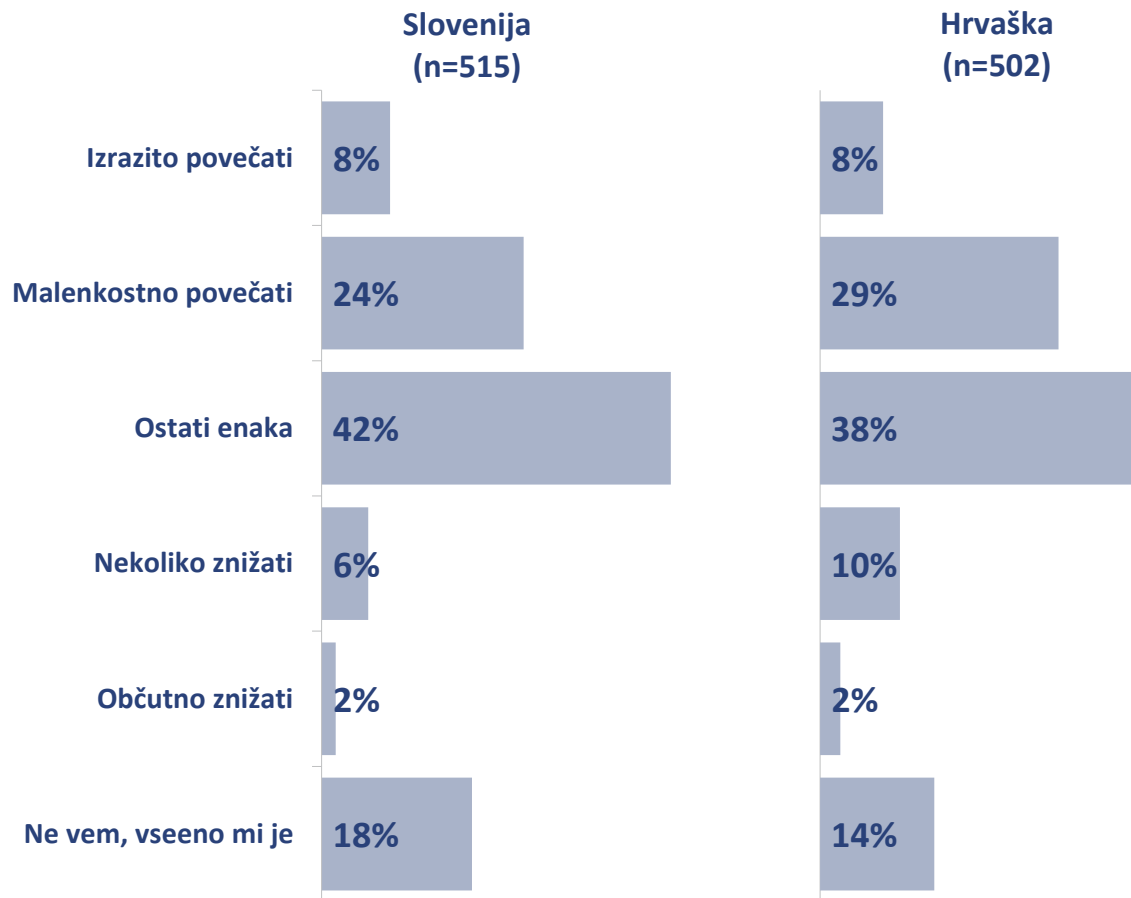
n=515 (SLO)
n=502 (HRV)

Tako v Sloveniji kot tudi na Hrvaškem je večina anketirancev mnenja, da je odgovornost za reševanja morebitnih konfliktov z bobri na strani pristojnega ministrstva (za okolje).

Kaj menite, kdo bi moral biti odgovoren za reševanje konfliktov z bobri?

Stališče glede velikosti populacije bobrov

Tako v Sloveniji kot tudi na Hrvaškem je večina anketirancev mnenja, da bi morala velikost populacije bobrov v državi ostati enaka, je pa značilno večji delež tistih, ki menijo, da bi se populacija morala povečati kot pa tistih, ki menijo, da bi se morala populacija bobrov zmanjšati.

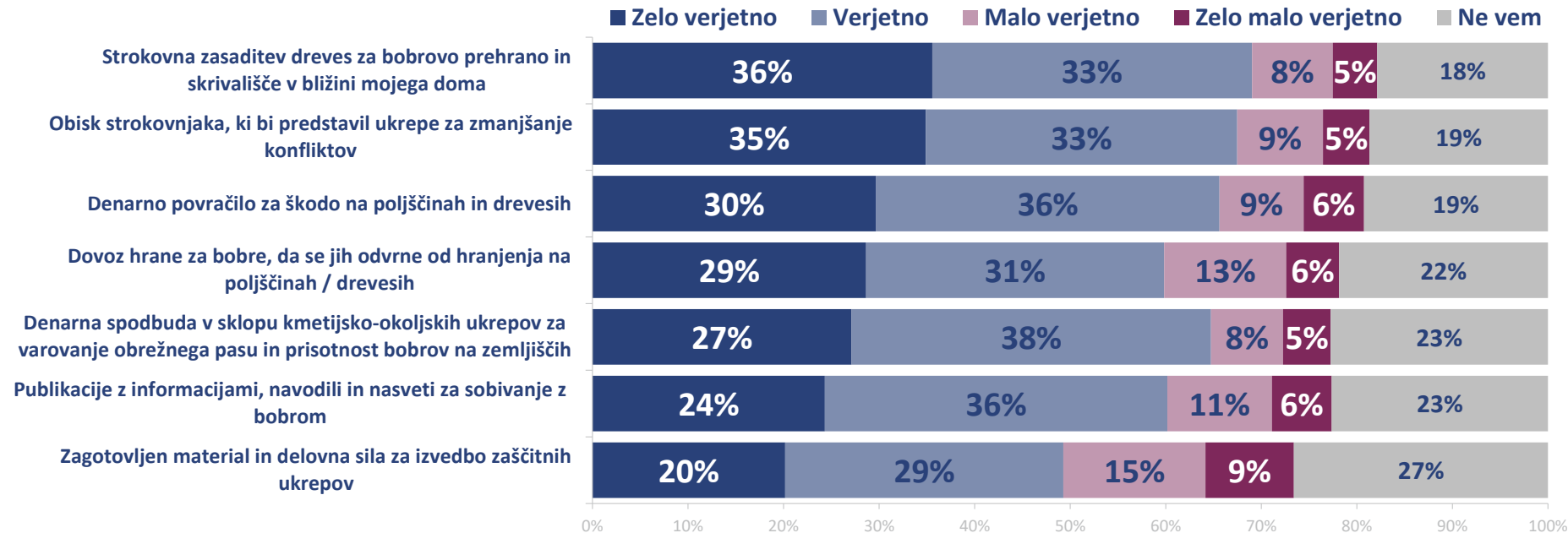
Menim, da bi se morala populacija bobrov na našem območju:

Aktivnosti za potrebe sobivanja z bobrom

Oblike spodbud za sobivanje z bobri – Slovenija

n=515

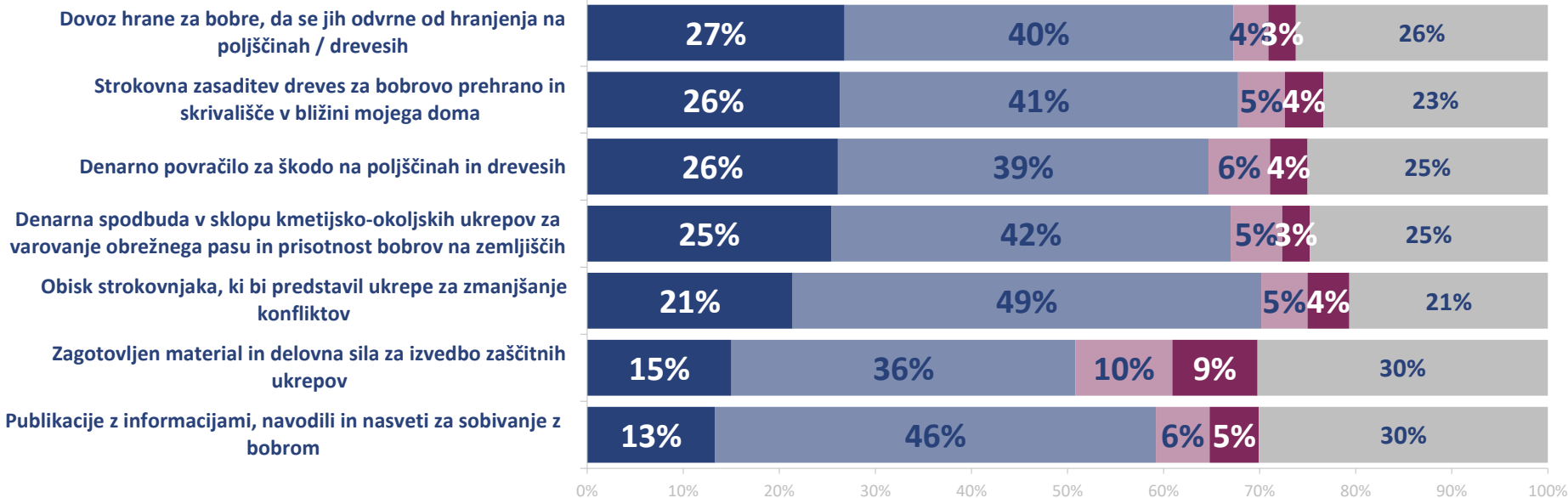
Strokovni pristop tako v obliki zasaditev dreves kot tudi predstavitvi ukrepov je po mnenju anketirancev v Sloveniji najbolj učinkovit pristop za prepričevanje javnosti glede sobivanja z bobri.

Katere od navedenih spodbud bi vas prepričale, da bi se sprijaznili z bobrovo prisotnostjo na vašem ali sosednjih zemljiščih? Ocenite na lestvici od 1 (zelo malo verjetno bi me prepričalo) do 5 (zelo verjetno bi me prepričalo)

Oblike spodbud za sobivanje z bobri – Hrvaška

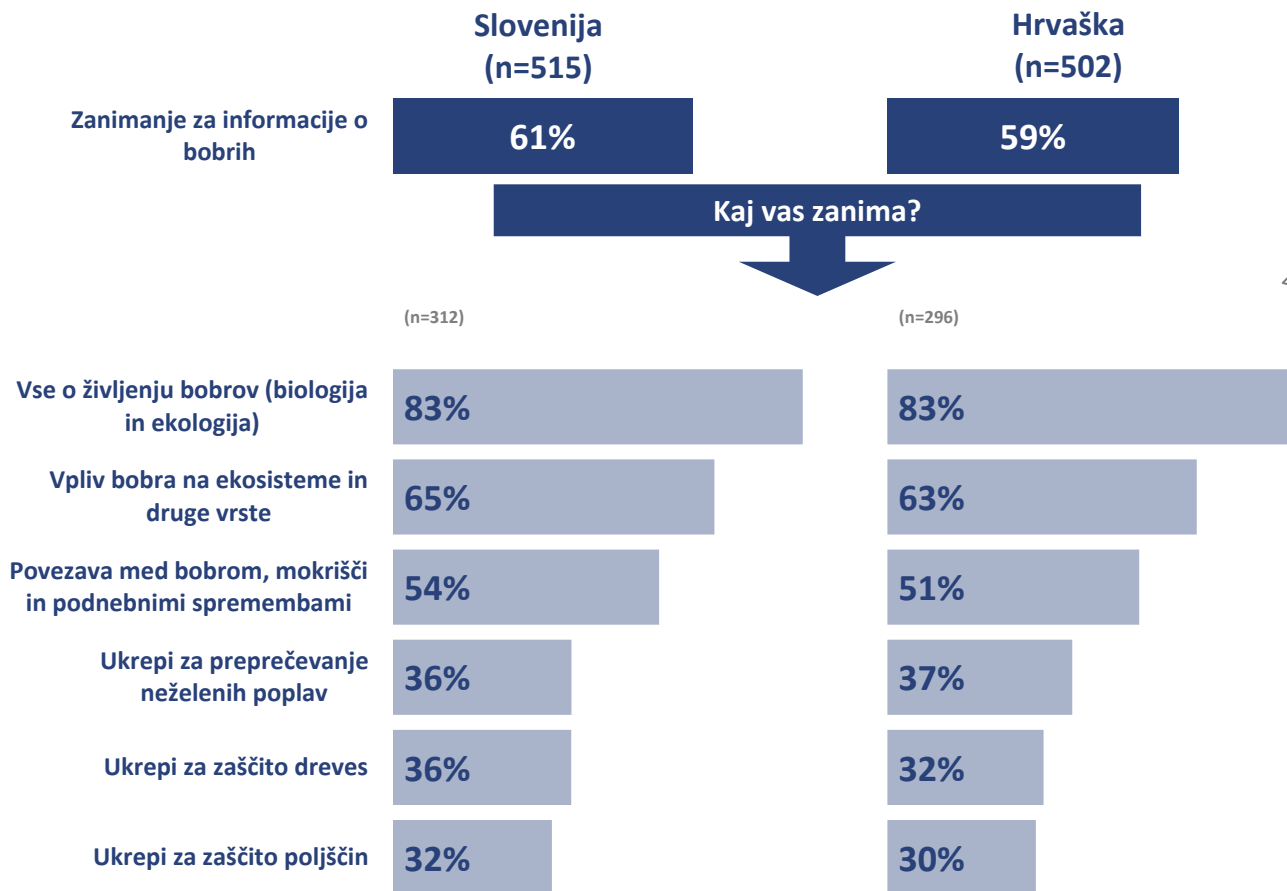
n=502

■ Zelo verjetno ■ Verjetno ■ Malo verjetno ■ Zelo malo verjetno ■ Ne vem

Anketiranci na Hrvaškem so v največji meri izpostavili konkretne aktivnosti kot sta dovoz hrane ter strokovna zasaditev dreves ter tudi finančni vidik tako v obliki povračil za nastalo škodo kot tudi financiranje projektov.

Katere od navedenih spodbud bi vas prepričale, da bi se sprijaznili z bobrovo prisotnostjo na vašem ali sosednjih zemljiščih? Ocenite na lestvici od 1 (zelo malo verjetno bi me prepričalo) do 5 (zelo verjetno bi me prepričalo)

Približno 60% anketirancev je tako v Sloveniji kot tudi na Hrvaškem navedlo, da jih zanima več informacij o bobrih, v največji meri pa jih zanimajo splošne informacije o življenju bobrov ter informacije o vplivu bobra na ekosisteme in druge vrste.

Vas zanima več o bobrih, njihovi vlogi v naravi, vplivih in /ali sobivanju z njimi? Kaj od naštetega vas zanima?

Projekt Life Beaver je v približno enaki meri prepoznaven tako v Sloveniji kot tudi na Hrvaškem. V Sloveniji je 8% anketirancev navedlo, da so že slišali za projekt Life Beaver, na Hrvaškem pa je bilo takih anketirancev 7%.

Ste že slišali za projekt LIFE BEAVER?

1. MESTO

Authorized IBM Cloud
Solution Provider - IBM SaaS
Solution Provider - IBM SaaS

Authorized Software Value Plus
Business Analytics

Matej Mrevlje

matej.mrevlje@valicon.net

VALICON Ljubljana

Kopitarjeva 2
1000 Ljubljana
T: +386 1 420 49 00
F: +386 1 420 49 60
info@valicon.si

VALICON Zagreb

Draškovićeve ulica 54
10000 Zagreb
T: +385 1 640 99 55
F: +385 1 640 99 56
info@valicon.hr

VALICON Sarajevo

Trampina 2/2
71000 Sarajevo
T: +387 33 258 655
F: +387 33 258 656
info@valicon.ba

VALICON Beograd

Kneza Miloša 68
11000 Beograd
T: +381 11 32 86 978
F: +381 11 30 30 444
info@valicon.rs

